

ВОКРАТЦЕ

За изложбата с книги
в чест на 85-годишнината от рождението на академик Антон Дончев

Ангел Харалампиев

„Време разделно“ не разделя хората днес. Както не ги разделя и „Под игото“.

И това не са нито националистически вопли, нито nihilistичен страх от настоящето. Тези два романа ни подсказват, че „нищо не е забравено и никои не е забравен“. Напук на многото хорски приказки. Напук на онзи виц, в който се казва, че ако Ботев е бил с каска, а Левски с ботуши, нямало да погинат. Но нека припомним и питането: „Защо стоиш като Гюро Михайлов на пост?“, за да стигнем до „Какво чакаш? – Турците ли да дойдат?“. Ала забравяме за дядо Йоцо, дето искал да види български войник – нищо повече. Та кой създава подобни вицове за героите си, пита се? И въпреки това си имаме Ден на Ботев и на загиналите за свободата и независимостта на България. Този ден, който трябва да бъде ден и на Манол кехая, и на поп Алигорко, и на чорбаджи Марко, и на Мичо Бейзадето. Това, обаче, трябва да е ден и на Бай Ганьо. Не онзи Бай Ганьо, който убива Алеко, а миловидният мустакат чичо от вицове, дето винаги надлъгва, да ги наречем, опонентите

си и винаги е безспорен победител. И го прави инстинктивно, по своему, без излишен патриотизъм, но и без nihilизъм...